

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet



Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 8. december 2011
Sagsnr.: 99

./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat vedrørende forslag til Kommissionens beslutning om forlængelse af beslutningerne 2007/305/EU, 2007/306/EU og 2007/307/EU om en toleranceperiode for forekomst af spor af genmodificeret raps Ms1xRf1, Ms1xRf2 og topas 19/2 og produkter, der er fremstillet heraf (Komité-sag).

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 12. december 2011.

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Regeringen kan derfor støtte forslaget.

Med venlig hilsen

Camilla Axelsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen 6. kt./3.1/2.1

Sagsnr.: 2011-20-221-01109/Dep. sagsnr. 12932

Den 8. december 2011

FVM 974

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens beslutning om forlængelse af beslutningerne 2007/305/EU, 2007/306/EU og 2007/307/EU om en tolerance-periode for forekomst af spor af genetisk modificeret raps Ms1xRf1, Ms1xRf2 og topas 19/2 og produkter, der er fremstillet heraf (komité-sag)

KOM-dokument foreligger ikke**Resumé**

Kommissionen har fremsat forslag om forlængelse af de eksisterende overgangsordninger for udfasning af genetisk modificeret raps Ms1xRf1, Ms1xRf2 og topas 19/2, som ikke længere er godkendt i EU, men for hvilke der kan forekomme små mængder utilsigtet eller teknisk uundgåeligt indhold i fødevarer og foder. De tre raps har tidligere været tilladt markedsført i henhold til reglerne om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer i EU, men rettighedshaveren valgte i 2007 ikke at søge om forlængelse af markedsføringstilladelse. Tilladelse til at markedsføre produkterne blev derfor trukket tilbage i 2007. Samtidigt blev der i 2007 givet tilladelse til, at der i en udfasningsperiode på 5 år – indtil maj 2012 - accepteres utilsigtet og teknisk uundgåelig forekomst af de pågældende organismer under en tærskelværdi på 0,9 %. Yderligere blev virksomheden, der var ansvarlig for markedsføringen, pålagt at sikre, at frø fra de tre GMO raps udfases fra markedet. Med det foreliggende forslag lægges op til at udfasningsperioden for de tre raps udvides med yderligere 5 år, men at tærskelværdien nedsættes til 0,1 %. Samtidig fastsættes krav om, at virksomheden fortsat skal have procedurer til sikring af, at frøene fjernes fra markedet. Kommissionen oplyser i begrundelsen for forslaget, at stort set alt GM materiale fra de tre raps er fjernet fra markedet. Resultaterne viser dog, at der stadig kan forekomme meget små mængder (< 0,1 %) af GM materiale fra de tre raps i fødevarer- og foderkæden – også efter udløbet af den 5-årige overgangsperiode. Den fortsatte meget lave forekomst, på trods af virksomhedernes tiltag i forhold til brugen af frø fra planterne, skyldes ifølge Kommissionen, at rapsfrø i de lande udenfor EU, hvor rapsen dyrkes, kan overleve i jorden i en længere periode samt at høstede frø er blevet spildt, hvilket

der ikke var taget tilstrækkeligt højde for ved den første overgangsperiode. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at have negative konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Regeringen konstaterer således, at der ikke er fagligt eller juridisk grundlag for at modsætte sig en godkendelse, og kan støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om forlængelse af beslutning 2007/305/EU, 2007/306/EU og 2007/307/EU med hensyn til tolerance-perioden for spor af genetisk modificeret oliefrø-raps Ms1xRf1, Ms1xRf2 og Topas 19/2 og afledte produkter heraf efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningens artikel 8 og 20 i GMO-forordningen. Beslutningen træffes på grundlag af et forslag fra Kommissionen, som forelægges Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH).

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, vedtager Kommissionen forslaget. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for appel-komitéen senest en måned efter afstemning i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) og underretter samtidig Europa-Parlamentet og Rådet. Appel-komitéen kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig imod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler appel-komitéen ikke inden en frist på højst 2 måneder efter datoen for henvisning, kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 12. december 2011.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Ifølge forslaget forlænges de eksisterende overgangsbestemmelser for genetisk modificeret raps Ms1xRf1, Ms1xRf2 og topas 19/2, som fastsat i Kommissionens beslutninger nr. 2007/305/EU, 2007/306/EU og 2007/307/EU i yderligere 5 år.

De tre raps har tidligere været tilladt markedsført i henhold til reglerne om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer, men rettighedshaveren Bayer CropScience valgte i 2007 ikke at søge om forlængelse af markedsføringstilladelse. Tilladelse til at markedsføre pro-

dukterne blev derfor trukket tilbage i 2007. Samtidigt blev der i 2007 givet tilladelse til, at der i en udfasningsperiode på 5 år kan accepteres utilsigtet og teknisk uundgåelig forekomst af materiale fra de pågældende organismer under en tærskelværdi på 0,9 % i andre produkter. Yderligere blev de ansvarlige for markedsføringen pålagt at gennemføre en række tiltag for at sikre, at frø fra rapsene udfases fra markedet. For raps Ms1xRf1 og Ms1xRf2 blev der i 2007 fastsat en række tiltag, som Bayer CropScience skulle gennemføre for at udfase brugen af frø fra planterne. Dette indebærer blandt andet, at de skulle informere kommercielle operatører om ophøret af godkendelserne, sørge for, at sorter af rapsene slettes af nationale sortslister, tilbagekalde alle frø af rapsene fra markedet og sikre sig, at alle resterende frø-partier destrueres. Desuden blev der stillet krav om, at Bayer CropScience skulle indføre et internt system i virksomheden til sikring af, at der ikke er forekomst af Ms1xRf1 og Ms1xRf2-raps i forbindelse med forædling og frøproduktion. For raps Topas 19/2 blev det i 2007 ikke vurderet nødvendigt at fastsætte krav til Bayer CropScience om tilbagetrækning af frø fra markedet, idet dette på daværende tidspunkt allerede var sket. Frø af raps Topas 19/2 havde ikke været solgt siden 2003 og alle eksisterende partier af frø var opbrugt.

Kommissionen oplyser i begrundelsen for forslaget, at de gennemførte tiltag til udfasning af de tre raps har gjort, at stort set alt GM materiale fra de tre raps er fjernet fra markedet. De seneste test-resultater, som Kommissionen har modtaget fra branchen, viser dog, at der fortsat vil kunne forekomme meget små mængder (< 0,1 %) af GM materiale fra de tre raps i fødevarer- og foderkæden – også efter udløbet af den 5-årige udfasningsperiode. Den fortsatte meget lave forekomst, på trods af virksomhedernes tiltag, skyldes ifølge oplysningerne i forslaget, at rapsfrø kan overleve i jorden i en længere periode i de tredjelande, hvor rapsen har været dyrket, samt brug af landbrugsmæssige metoder, hvor frø bliver spildt. De tre raps har ikke været godkendt til dyrkning i EU. Den første overgangsperiode har ikke i tilstrækkelig grad taget højde for udfasning af disse GMO'er, hvorfor Kommissionen har fremsat forslag om en forlængelse af udfasningsperioden.

Forlængelsen af overgangsordningerne vil indebære, at utilsigtet eller teknisk uundgåelig forekomst af materiale fra de tre raps fortsat accepteres i fødevarer og foder indtil den 31. december 2016. Den maksimale mængde af accepteret materiale fra de tre raps nedsættes fra de nuværende 0,9 % til 0,1 % i fødevarer eller foder. Bayer CropScience skal fortsat følge de bestemmelser, der er fastsat i de oprindelige beslutninger vedrørende tiltag til udfasning af Ms1xRf1 og Ms1xRf2 fra markedet. Herudover fastsættes der også krav om, at Bayer CropScience skal indføre et internt system i virksomheden til sikring af, at der ikke er forekomst af Topas 19/2-raps i forbindelse med forædling og frøproduktion. Det pålægges rettig-hedshaveren at indsende en rapport til Kommissionen senest den 1. januar 2014, om gennemførelsen af de fortsatte tiltag til udfasning af de tre GMO'er.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ikke samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget vurderes at have positive konsekvenser i forhold til at sikre foderforsyningen, idet der i en periode på 5 år fortsat vil kunne tolereres utilsigtet eller teknisk uundgåeligt indhold af de tre raps i fødevarer og foder i mængder op til 0,1 %.

En vedtagelse af forslaget vil betyde, at fødevarer og fødevareingredienser, samt foder i en fortsat udfasningsperiode på 5 år fra offentliggørelsen af beslutningen, kan indeholde spor af de pågældende organismer i en mængde op til 0,1 %.

For indhold af ikke-EU-godkendte GMO'er i fødevarer og foder gælder som hovedregel en 0-tolerance, således at fødevarer og foder med indhold heraf ikke må markedsføres i EU. Godkendte GMO'er til fødevarer- og foderbrug i EU må findes i op til 0,9 % utilsigtet eller teknisk uundgåeligt indhold af materiale fra GMO'en i ikke-genmodificerede fødevarer og foder, uden at dette skal fremgå af mærkningen. For indhold i foder af GMO'er, der er under godkendelse i EU, er der med forordning (EU) Nr. 619/2011 om prøveudtagnings- og analysemetoder til officiel kontrol af foder for så vidt angår forekomst af genetisk modificeret materiale fastsat en analytisk detektionsgrænse, hvilket betyder, at et parti foder er ulovligt, hvis der konstateres et indhold af materiale fra GMO'er under godkendelse i EU i et niveau på eller over 0,1 %. De tre GMO-raps vil fra 25. april 2012 være omfattet af forordning (EU) Nr. 619/2011 om prøveudtagnings- og analysemetoder til officiel kontrol af foder for så vidt angår forekomst af genetisk modificeret materiale, som er under godkendelse, eller for hvilket godkendelsen er udløbet (den såkaldt tekniske løsning på 0-tolerancen for foder). Ifølge forordning nr. 619/2011 skal foder med indhold på under 0,1 % af de pågældende GMO-raps ikke betragtes som værende i strid med GMO-forordningen.

Da de tre GMO-raps tidligere har været risikovurderet af Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) og godkendt i EU på baggrund af risikovurderingerne, som fastslår, at der ikke er risiko forbundet med markedsføringen, vil en forlængelse af udfasningsperioden ikke påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark eller i resten af EU.

Høring

Forslaget har været i høring via høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer finder, at det er vigtigt, at der sker en forlængelse af udfasningsperioden, da de minimale forekomster, der kan forventes i de kommende år, ellers kan give alvorlige problemer for samhandelen. Landbrug & Fødevarer understreger desuden vigtigheden af, at de med Kommissionens forordning 619/2011 vedtagne standardiserede prøvetagnings- og analysemetoder for officiel kontrol af foder for forekomst af genetisk modificeret materiale, som er under godkendelse eller for hvilken godkendelsen er udløbet, udvides til også at omfatte fødevarer.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning er imod forslaget, og finder det utilstedeligt, at EU vil fortsætte med at anerkende GMO'er, som er forbudte. Hvis der fra 2012 forekommer spor af disse GMO'er i produkter, så bør disse destrueres eller returneres.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO-forordningen.

De pågældende GMO raps har tidligere været tilladt til markedsføring som fødevarer, foder og til anden industriel brug og har på den baggrund været vurderet at være sundhedsmæssigt acceptable.

Regeringen lægger ligeledes vægt på, at grænsen for indhold af materiale fra de 3 GMO raps er reduceret til den tekniske detektions-grænse på 0,1 %, samt at de virksomheder, der var ansvarlige for markedsføring, pålægges at gennemføre en række tiltag for at sikre, at produkterne udfases fra markedet.

Regeringen finder på denne baggrund, at accept af en forlænget udfasningsperiode, hvor det i fem år, indtil december 2016, tillades, at der forekommer spor på op til 0,1 % af det pågældende GM-materiale i andre produkter, ikke påvirker beskyttelsesniveauet i negativ retning.

Regeringen kan derfor støtte forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke oplysninger om andre medlemsstaters holdninger til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.